

Fastholdelse af miljøkrav om 2.000 m³ grænse for skibe der foretager indvinding af sømaterialer på det danske søterritorium

1 Indledning

Ifølge bemærkningerne til § 19 i den gældende råstoflov om udstedelse af § 19-indvindingstilladelser til skibe skal tilladelsessystemet fortsat administreres med (i) et loft over den samlede lastekapacitet på ca. 25.000 m³, og (ii) en begrænsning af det enkelte indvindingsfartøjs størrelse til maksimum 2.000 m³. EU-Kommissionen har ved åbningskrivelse af 18. oktober 2006 gjort indsigelse mod råstoflovens § 19 og § 20, stk. 2 (tildeling af enerettigheder til at indvinde i et område). Åbningskrivelsen skyldtes en klage fra den hollandske indvindingsvirksomhed Boskalis om, at selskabet på grund af loftet på 25.000 m³ ikke kunne få § 19-tilladelse til Amager Strandpark – og var ikke en klage over 2.000 m³ grænsen.

Ifølge miljøministeren medfører indsigelsen mod § 19, at blandt andet begrænsningen i skibsstørrelsen på 2.000 m³ ikke kan bibeholdes. Dette notat tjener til at belyse, at begrænsningen i skibsstørrelsen på 2.000 m³ ikke udgør et problem i forhold til EU-retten.

2 EU-lovmedholdelighed af de gældende regler

De gældende regler blev vedtaget af Folketinget i 1996. I forbindelse med reglernes vedtagelse vurderede Justitsministeriet gyldigheden af en videreførelse af begrænsningen i henhold til råstoflovens § 19. Ifølge Justitsministeriets notat af 27. april 1995 ([Bilag 1](#)) ville en videreførelse af den gældende administrative ordning ikke være i strid med EU-retten. Den gældende administrative ordning indebar altså både en begrænsning i antallet af skibsstørrelser, men også en begrænsning af de enkelte fartøjers størrelse.

Der findes i EU en stor flåde af indvindingsfartøjer, der er mindre end 2.000 m³, og der er ikke noget nationalitetsdiskriminerende i en sådan grænse. Som [Bilag 2](#) vedlægges en oversigt over disse skibe. Alle væsentlige indvindingsvirksomheder, herunder Boskalis, har skibe, der opfylder kravet.

Begrænsningen i skibsstørrelsen blev i henhold til lovforarbejderne fra 1996 begrundet i, at der hermed skete en begrænsning af "de miljømæssige effekter ved råstofindvinding med store skibe", og det sikrede, "at alle landets egne kan forsynes med sømaterialer samtidig i kraft af, at der findes et vist antal arbejdende skibe". Disse hensyn er naturligvis fortsat gældende.

Ved de miljøvurderinger der igennem mange år er foretaget om indvinding af materialer fra områder på det danske søterritorium har det været lagt til grund, at skibenes størrelse ikke ville overstige 2.000 m³. Dette er også gældende for nylige VVM-undersøgelser. Grænsen har været et væsentlig miljømæssigt parameter i de givne tilladelser. Som eksempel herpå henvises til Kystdirektoratets VVM-redegørelse af oktober 2003 vedrørende nyt sandindvindingsområde på Vestkysten ud for Husby Klit-Søndervig samt Råstofelskabet A/S' VVM-redegørelse om indvinding på Jyske Rev af 2006.

Større skibe udsætter havbunden for langt større miljøbelastning end mindre skibe. Dette skyldes, at de større indvindingsfartøjer har indvindingspumper og sugefod, der er tilsvarende øget i dimensioneringen. Lastetiden er stort set den samme uanset indvindingsfartøjets størrelse. Jo større pumper og sugefod er dimensioneret, jo mere indgribende er påvirkningen af havbunden.

Andre EU-lande opererer i vidt omfang med tilsvarende grænser, når entrepriser bringes i udbud. Et eksempel er et udbud af en entreprise i Hamborg i januar 2007, hvor det anføres, at skibenes størrelse skal være mellem 7.000-10.000 m³. Mange andre eksempler kan findes. Kopi af udbudsbetingelserne vedrørende arbejdet i Hamborg vedlægges som [Bilag 3](#).

En fastholdelse af grænsen vil ikke være i strid med EU-retten. Tværtimod er den miljømæssigt velbegrundet, og de mange VVM-undersøgelser og andre miljøundersøgelser, der er fremført i dag, bygger på denne begrænsning i skibsstørrelsen.

3 Overgangsregel

Dersom Folketinget måtte finde, at 2.000 m³ grænsen skal afskaffes, bør det ske gennem en rimelig overgangsordning, eventuelt forbundet med en gradvis forøgelse af skibsstørrelserne. Et forslag til en sådan gradvis forøgelse blev fremsat af Miljøministeriet ved brev af den 9. november 2005.

Årsagen til, at der bør gælde en overgangsregel er, udover de miljømæssige hensyn, at de danske indvindingsvirksomheder igennem en meget streng administrativ praksis fra Skov- og Naturstyrelsen (i dag By- og Landskabsstyrelsen) ikke har kunnet få § 19-tilladelse til skibe, der var større end 2.000 m³. Dette betyder, at alle de nyinvesteringer, som de danske indvindingsvirksomheder har foretaget, kun har kunnet ske i mindre skibe. Skal indvindingsvirksomhederne omstille sig til en konkurrencesituation, hvor der kan anvendes større skibe, må indvindingsvirksomhederne gives behørig tid således, at de kan nå at få bestilt nybygninger, finansieret disse og gennemført nybygningsprogrammerne, førend loftet fjernes. Dette betyder, at en overgangsordning bør være på minimum fem år, gerne ti år.

EU-Kommissionen har ved et møde med Danmarks Rederiforening og Rohde Nielsen A/S den 13. december 2007 tilkendegivet, at en rimelig overgangsordning kunne accepteres.

28. april 2009